

**TARKASTUSLAUTAKUNNAN
VUODEN 2023
ARVIOINTIKERTOMUS**

NAKKILAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUS

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät, kokoonpano ja toimintamuodot

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Lisäksi tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

Toimintakertomuksen, tilinpäätösasiakirjojen, tilivelvollisten viranhaltijoiden antamien selvitysten, päätöksenteon ja muulla tavoin tapahtuneen toiminnan seuraamisen perusteella tarkastuslautakunta arvioi toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista kunnassa ja kuntakonsernissa sekä toiminnan tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Kunnanvaltuusto on kaudelle 2021-2025 valinnut seuraavan tarkastuslautakunnan

jäsen	varahenkilö
Kauko Tuliniemi, puheenjohtaja	Heikki Vaari
Teemu Peippo, varapuheenjohtaja	Sanna Puonti
Anu Aho-smäki	Terhi Männistö
Mika Isoniemi	Jukka Kim
Auli Impola	Marko Nieminen

Kunnan lakisääteisen tilintarkastuksen on suorittanut tilintarkastusyhteisö BDO Auditor Oy vastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Aino Lepistö ja tarkastajana Jaana Ojanperä.

Tarkastuslautakunta on kokouksissaan käsitellyt kuntalain ja tarkastussäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2023 erikseen hyväksytyyn arviointisuunnitelman ja kokousaikataulun mukaisesti.

Tarkastuslautakunta on pitänyt viisi tilivuoteen kohdistunutta kokousta ja kokouksissa johdavalta viranhaltijoilta on saatu selvityksiä kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta.

2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi

Strategian mukaiset tavoitteet

Nakkilan kunnan strategia hyväksyttiin valtuustossa 11.6.2018. Strategian painopistealueet ovat

- ketterä rakentaminen sekä asumisen ja liikkumisen helppous
- järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen
- Arantilan puisto ja sen jokiseutu kohtaamispaikkana
- perheiden ja työyhteisöjen hyvinvointi sekä yhteistyö

Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli arvioitu ylijäämäiseksi 0,9 milj. euroa. Tilikauden aikana talousarviota muutettiin ja muutetun talousarvion tulos arvioitiin 1,7 milj. eur ylijäämäiseksi. Tilinpäätöksessä tilikauden tulos oli 1,8 milj. euroa ylijäämäinen. Kunnan talous kehittyi alkuperäistä talousarviota paremmin. Tulokseen vaikuttivat pääosin toimintatuottojen ja rahoitustuottojen ylittyminen arvioidusta ja käyttömenojen alittuminen arvioidusta. Verotulot ja valtionosuudet toteutuivat lähes suunnitellusti.

Sosiaali- ja terveystalouden ja pelastustoimen siirryttyä 1.1.2023 hyvinvointialueen hoidettavaksi kunnan tuotot ja kulut sekä verot ja valtionosuudet pienenevät vuodesta 2022. Tilinpäätöksen 31.12.2023 kaikki luvut eivät ole vertailukelpoisia aiempiin vuosiin.

(milj. euroa)	TA 2023 (muutettu)	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020	TP 2019
toimintakate	-12,15	-11,63	-33,40	-31,99	-30,3	-29,96
verotulot	12,2	12,3	21,8	20,5	19,6	19,4
valtionosuudet	2,1	2,1	13,5	12,7	13,4	11,1
vuosikate	2,3	2,99	2,0	1,2	2,7	0,57
tilikauden tulos	1,7	1,8	0,8	-0,1	1,3	0,88

Kunnan talouden kehitystä tunnuslukujen avulla

Tunnuslukuja kunta	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vuosikate eur/asukas	264	375	107	516	242	396	602
lainat eur/asukas	688	1425	1604	1367	1538	1271	795
lainat ja vastuut eur/asukas		1445	1639	1409	1591	1310	827
kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	567	744	595	840	842	1023	1412
tuloveroprosentti	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	21,25	9,11
omavaraisuus %	64,5	54,8	53,9	58,3	56	59,4	70
suhteellinen velkaantuneisuus %	25,8	40	39,0	32,8	34,5	29,7	41,3

Suhteellinen velkaantuneisuus on hyvä, kun se on alle 50 %. Suhteellinen velkaantuneisuus on noussut kunnissa, koska soteuudistuksen takia toimintatuotot (käyttötuotot, verot ja valtionosuudet) pienenevät. Tunnusluku osoittaa kuinka suuri osa käyttötuotoista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Omavaraisuusasteen tavoitetasona pidetään 70 %:a eikä sen pitäisi laskea alle 50 %:n.

Konsernin tunnuslukuja

Tunnuslukuja konserni	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
vuosikate eur/asukas	448	528	278	729	406	525	665
lainat eur/asukas	1525	2288	2455	2170	2406	2345	1180
kertynyt yli-/alijäämä eur/asukas	521	697	488	844	809	952	1279
omavaraisuus %	47,9	42,8	41,5	46,3	42,6	43,5	62,1
suhteellinen velkaantuneisuus %	32,8	41,8	41,0	35,2	34,1	32	46,9

Konsernin tunnusluvut ovat kehittyneet positiiviseen suuntaan, lukuun ottamatta suhteellista velkaantuneisuutta.

Investoinnit

Investointimenoihin oli talousarviossa varattu yhteensä 2,95 milj. euroa, joista toteutui vain 1,1 milj. euroa. Kouluverkkosuunnitteluun ja alikulkujen rakentamiseen liittyvät investoinnit eivät toteutuneet.

Rahoituslaskelman tunnusluku toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta on vuonna 2023 6,3 milj. euroa positiivinen.

Negatiivinen arvo ilmaisisi sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa.

Konserniasiat

Konserniyhteisöille on asetettu yleisinä tavoitteina seuraavaa:

- konserniyhteisöjen tulee tukea kuntastrategian toteutumista
- konserniyhtiöiden ja kuntayhtymien tulee toimia taloudellisesti, tehokkaasti ja kattavasti ja niiden tulee tehostaa toimintaansa tavoitteellisesti. Tavoitteena on, että konserniyhteisöt toimivat kannattavasti siten, että kunnan ei ole tarpeen tukea niiden toimintaa taloudellisesti verovaroin.

Lisäksi yhtiöille on asetettu erityisiä tavoitteita kohteittain.

- Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asunnot on toteuttanut strategiaansa vähentää vuokra-asuntojen määrää.
- Tyhjillään olevien asuntojen määrää seurataan ja hallituksen tulee ryhtyä toimenpiteisiin, jos tyhjien asuntojen määrä ylittää pidemmällä aikavälillä 8 asuntoa. Kiinteistö Oy Nakkilan Vuokra-asuntojen käyttöaste on ollut noin 90 %.
- Jokilaakson Terveyskeskuskiinteistöt Oy:n tavoite kiinteistönpidollisesti hyvien tilojen ja olosuhteiden tarjoaminen terveyskeskuskäyttöön on toteutunut.
- Kiinteistö Oy Nakkilan Kotiteollisuuskoulun tavoitteena tarjota Nakkilan kunnalle hyvät, toimintaan soveltuvat ja kilpailukykyiset koulutus- ja toimitilat on toteutunut, mutta taloudellinen tilanne heikkeni vuoden 2023 aikana.
- Kiinteistö Oy Villilän Kartanon toiminta on toteutunut asetettujen tavoitteiden mukaisesti teknisesti ja taloudellisesti. Toiminta Villilän alueella on jatkunut aktiivisena.

Tarkastuslautakunta toteaa, että konserniyhtiöille asetetut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Valtuusto on hyväksynyt päivitetyn konserniohjeen 6.11.2023. Konserniohje on tullut voimaan 1.1.2024.

Toimintakertomus sisältää selonteot konsernin toiminnan ohjauksesta, olennaiset konsernia koskevat tapahtumat ja selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä sekä konsernilaskelmat ja tunnusluvut.

3. Yhteenveto

Tarkastuslautakunta arvioi, että kunnan strategian painopisteiden tavoitteita on saatu toteutettua vuoden 2023 aikana.

1. Ketterä rakentaminen sekä asumisen ja liikkumisen helppous

Tavoite: Yritysten ja perheiden muuttovoitto

- sivistyksen toimialalla sähköisten palvelujen kehittäminen jatkuu
- teknisellä toimialalla osallistuttu seudulliseen ja maakunnalliseen alue- ja liikennesuunnittelutyöhön, yhteistyötä ja yhteydenpitoa on alueen muiden kuntien kanssa
- perustettuja yrityksiä vuonna 2023 20 kpl
- Prizztech yhteistyöltä odotetaan, että kuntaan saadaan uusia yrityksiä
- yritystapaamiset toteutuneet suunnitellusti

- väestökehitys aleneva -107 asukasta vuoteen 2022 verrattuna
- tarkastuslautakunta näkee tärkeänä, että asumisvaihtoehtoja olisi tarjolla monipuolisesti, jotta kunnan väkiluku saataisiin nousuun

2. Järjestöjen ja yhdistysten toimintaedellytysten tukeminen ja kehittäminen

Tavoite: Jokaisella harrastus, eniten harrastustoimintaa Suomessa

- yhdistysohjelman toimenpiteitä toteutettu
- sosiaalisen median hyödyntämistä tehostettu
- harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminta osa koulujen toimintaa
- parannettu liikunta- ja kuntoilumahdollisuuksia mm. Boccia kenttä sekä ulkokuntosali
- yhteistoiminta järjestöjen ja kunnan toimialojen kesken on jatkuvaa

3. Arantilan puisto ja sen jokiseutu kohtaamispaikkana

Tavoite: Tunnettu matkailukohde Satakunnassa

- poikkihallinnollista yhteistyötä tehostettu mm. yhteinen kesämainonta
- alueen virkistysmahdollisuuksien rakentaminen ja ylläpito on toteutunut

4. Perheiden ja työyhteisöjen hyvinvointi sekä yhteistyö

Tavoite: Yhteisöllisyys ja yhteistyö yli rajojen

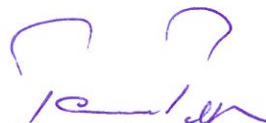
- poikkihallinnollista yhteistyötä on edelleen kehitetty mm. harrastamisen Nakkilan -malli
- yhteinen harrastuslukupöytä jaettu joka kotiin syyskuussa 2023
- koulunuorisotyötä vahvistettu. Nuorisopysäkki vakiintunut keskiviikkoisin yläkoululle

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää tämän vuoden 2023 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Nakkilassa 22. toukokuuta 2024

Kauko Tuliniemi
puheenjohtaja

Teemu Peippo
varapuheenjohtaja

Mika Isoniemi
jäsen

Anu Ahosmäki
jäsen

Auli Impola
jäsen